

Прва детска амбасада во светот МЕЃАШИ –
Република Македонија

First Children's Embassy in the World MEGJASHI –
Republic of Macedonia

СТРАТЕГИСКИ ПЛАН 2021 – 2025

Скопје, ноември 2020 година

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	2
ВОВЕД.....	3
Окружување (контекст).....	3
Организациска состојба	5
ДОЛГОРОЧНИ ОПРЕДЕЛБИ	
Визија и мисија	8
Организациски вредности	8
Долгорочни цели	9
Целна група, корисници и целно подрачје	9
Методи на работа.....	10
СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТИ	
Права на детето и детско учество	11
Култура на мир и ненасилство	13
Мобилизација за добробит на децата.....	14
Институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето.....	16
МЕЃАШИ – проактивна и одржлива организација која нуди решенија	17

ПРЕДГОВОР

Првата детска амбасада во светот МЕЃАШИ се приближува до својот триесетгодишен јубилеј. Организацијата, безмалку врсник на независната македонска држава, влегува во фазата на зрелост.

Да се обезбеди одржливост на една организација во нашево немирно и непредвидливо окружување е голем предизвик. МЕЃАШИ покажа дека е можно. Јасната визија, желбата да се одговори на променливите потреби на корисниците, споделените вредности, храброста, подготвеноста да се преземе ризик и посветеноста да се остварат целите, професионалноста и тимскиот дух и' овозможува на организацијата секоја пречка да ја престори во можност, после секое забавување да забрза, од секој пад да стане посилна. Всушност, МЕЃАШИ докажа дека и во вакви услови една организација може константно да напредува и да се развива.

Денеска, МЕЃАШИ е синоним за правата и добробитта на децата кај нас. Со години, таа е една од организациите што граѓаните најмногу ја препознаваат и во која имаат највисока доверба. Бројни граѓански организации, мрежи, јавни институции, медиуми и компании од земјава и од странство препознаваат доверлив партнер во нас. Многумина ни велат „вие сте институција“.

Тоа не' охрабрува дека сме на добар пат и ни дава сила да продолжиме напред, водени од нашата **визија**: Поправеден свет за секое дете.

Мисијата на МЕЃАШИ е да ги застапува и заштитува правата на децата, да поттикнува одговорно родителство и почит на детската личност, да го зајакнува граѓанското движење за правата на децата, детското учество и да се залага за функционалност на институциите во најдобар интерес на детето. МЕЃАШИ го промовира мировното образование, развивајќи активно граѓанство засновано на принципот на ненасилство и ги негува различностите и еднаквите можности за сите.

Со нашата работа сакаме да придонесеме за остварување на следните **долгорочни цели**:

- почитување, заштита и унапредување на правата на детето со посебен акцент на детското учество,
- унапредување на културата на мир и ненасилство,
- зајакнување на граѓанската и општествената мобилизација за добробит на децата,
- градење функционални институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето и
- МЕЃАШИ е проактивна и одржлива организација, заснована на јасни вредности и способна да нуди решенија и да иницира промени.

Овие долгорочни определби ни даваа стабилност да одолееме на надворешните влијанија овие речиси 30 години и да ги јакнеме нашите корисници – децата.

Триесет години се една значајна животна етапа. Еден цел работен век. Претстојниот јубилеј не' потсетува дека е време и за смена на генерациите во МЕЃАШИ. Овој план посочува како организацијата да продолжи по патот на напредокот и развојот.

Сигурни сме дека ќе успее. Зашто „сите идеали на светот се побезначајни од солзите на едно дете“.

ВОВЕД

Првата детска амбасада во светот МЕЃАШИ (во натамошниот текст: МЕЃАШИ) го изработи овој, четврти по ред од постоењето на организацијата, Стратегиски план за периодот од 2021 до 2025 година во услови на светска пандемија на ковид-19. Од една страна, појавата и ширењето на ковид-19 силно укажува на непредвидливоста на окружувањето и ја нагласува потребата од флексибилност и прилагодливост на организацијата. Од друга, пандемијата наметна ограничувања во поглед на обезбедувањето партиципативност во стратегиското планирање, барем во смисла на традиционалната непосредна физичка интеракција на вклучените чинители.

Стратегискиот план 2021-2025 претставува надградба на искуството и експертизата на МЕЃАШИ и е заснован на оценка на спроведувањето на Стратегискиот план 2016-2020. Оценката беше направена преку интерни дискусии на вработените и претставници на управните тела, вклучени во спроведувањето на претходниот план.

Клучните елементи на овој план беа утврдени на тридневна работилница во октомври 2020 година, фацитирана од надворешен консултант и со учество на сите вработени во организацијата. Појдовна точка беше анализата на окружувањето и на организациската состојба. Беше посветено внимание на фактот дека во текот на следниот период се очекува „смена на генерациите“ во раководството, со оглед дека тројца од раководството ќе заминат во пензија, вклучувајќи ги двајцата основачи.

По формулирањето на нацрт-планот, преку електронска комуникација, финалниот предлог беше утврден во консултација со вработените и членовите на управните тела, со што се обезбеди планот да стане усогласена платформа на натамошно синергетско делување на клучните чинители во МЕЃАШИ.

Окружување (контекст)

Општ контекст

Појавата на новиот корона вирус кон крајот на 2019 година и неговото нагло ширење низ светот беше причина Светската здравствена организација да прогласи пандемија во март 2020 година. Набргу потоа, во Македонија беше прогласена вонредна состојба. Националната, впрочем како и глобалната, економија доживеа значаен пад и јазот помеѓу мнозинството сиромашни и малкумината богати започна да се зголемува. Иако до појавата на корона вирусот економијата покажуваше тренд на умерен раст, а невработеноста и сиромаштијата беа во опаѓање, цели економски сектори и бројни работни места беа загорозени, што државата се обиде да го пресретне со државна помош за бизнисот и за најзагорозените граѓани, подигнувајќи го нивото на јавниот долг. Речиси целокупното внимание на државните власти е свртено кон справување со здравствената и последователната економска криза. Јавноста стана многу посвесна за значењето на квалитетни здравствени, образовни и социјални системи, на здравата животна средина и на соодветното урбанистичко планирање. Современите средства за електронска комуникација овозможува образовниот процес да се одвива онлајн, без физичко присуство на учениците, а работата од дома стана вообичаена во сите сектори. Справувањето со здравствената криза и последиците од неа врз сите сегменти на општеството живеење се очекува дека ќе потрае во следните неколку години.

Во март 2020 година, во периодот на започнување на пандемијата, државата стана членка на НАТО и доби одлука за започнување на преговорите за полноправно членство во Европската Унија (ЕУ).

Претходно, беше постигнат договор со Грција за решавање на тн. спор за името и беше променето уставното име на земјата. Со соседна Бугарија, пак, беше склучен договор за добрососедство и соработка што предвидува обврска да се утврди взаемно прифатлив поглед кон историјата.

Дел од граѓаните и опозицијата сметаат дека направените отстапки во „идентитетските“ спорови со соседите се превисока цена. Во државата продолжува практиката на одржување чести изборни циклуси, што дополнително ја продлабочува политичката нестабилност и длабоката поделеност на општеството по партиски линии.

Оваа нестабилност, непредвидливоста на промените и атмосферата на поделено општество придонесоа за пад на општествените вредности и чувство на апатија кај голем број граѓани. Оттука, граѓанскиот активизам и партиципативната демократија се и понатаму недоволно развиени.

Состојба во граѓанскиот сектор

Пандемијата ги соочи граѓанските организации со потребата да осмислат и да испорачаат брз одговор на променетите потреби на своите целни групи, понекогаш и од хуманитарен карактер, за сметка на планираните развојни активности. Јакнењето на граѓанската солидарност (пример, при поплавите во скопскиот регион во 2016 година) и граѓанскиот активизам („Шарената револуција“ од 2016 година) се чини дека беа од краток здив и не придонесоа за длабоко и долготрајно приближување и вклучување на граѓаните во секторот. Дел од организациите престанаа ревносно да го мониторираат и да реагираат на недоволниот општествен развој, очекувајќи дека започнатите промени ќе бидат надградени од страна на државата. Се чини дека партиската поделеност во општеството во значајна мера се пренесе и во граѓанскиот сектор.

Длабоката партизација на граѓанскиот сектор оневозможува граѓанските организации да го контролираат работењето на владата и институциите и да се критични кон политиките на Владата кои во одредени ситуации се во спротивност со интересите на целната група за која се залагаат.

Во изминатите години, владата изразува декларативна волја за поддршка и развој на граѓанскиот сектор, но нема јасен концепт за обезбедување поповолна правна и даночна рамка. На пример, отсутнуваат напори за регулирање на социјалното претприемаштво, што може да даде значаен придонес во напорите за обезбедување одржливост на граѓанските организации. Се забележува одредено подобрување на вклученоста на организациите во јавните расправи за законските решенија и јавните политики и извесно подобрување на транспарентноста на доделувањето средства на граѓански организации од државниот буџет. Но, наспроти подобрувањето на транспарентноста, владиниот механизам за финансирање останува исклучително нефлексибилен.

Напредокот на државата во евро-атлантските организации има тројно влијание врз граѓанскиот сектор: Од една страна, се подобрува пристапот до европските фондови и можностите за заеднички настап (партнерства) со организации од земјите-членки на ЕУ. Од друга, „традиционалните“ донатори, од кои поголемиот број граѓански организации во земјава се високозависни, ќе го забрзаат своето заминување од државава, сметајќи дека нивната поддршка е повеќе потребна во други земји. Трето, се зајакнуваат напорите на државата за хармонизација на националното со законодавството на ЕУ, што нуди можности во законодавството да се прифатат решенија во согласност со релевантните меѓународни стандарди.

Недоволната соработка и нискиот степен на саморегулација продолжуваат да го попречуваат развојот на граѓанскиот сектор и да придонесуваат за релативно ниската доверба на граѓаните во него. Ретки се успешните примери на соработка на повеќе граѓански организации, а секторот е и понатаму силно фрагментиран и не настапува заеднички ниту за основните прашања од интерес на сите организации. Се чини дека, општо земено, продолжува трендот странските донатори да бидат инцијатори за заеднички настап и иницијативи на повеќе граѓански организации.

Контекст во полето на делување

Иако во изминатите години се забележува одредено подобрување, правата поврзани со добробитта, најдобриот интерес и правата на детето остануваат релативно ниско на агендата на државните институции, особено оние чии надлежности не се однесуваат директно на децата, и на медиумите. Свеста дека овие прашања се мултисекторски и мултидисциплинарни, односно прашања на поширока општествена промена, останува релативно ниска. Ова разбирање на државните институции се отсликува и во нивните политики и приоритети при распределба на јавните средства, така што за оваа намена во континуитет се одвојуваат помали износи во споредба со други општествени прашања.

Ковид-19 влијаеше да се променат приоритетните потреби на целната група. Во прв ред, тоа се однесува на обезбедување точни и јасни информации за начините за намалување на ризикот од ширење на заразата, како и психо-социјална поддршка за да можат децата и нивните семејства да се справат со неизвесноста и ограничената социјална интеракција. Дел од децата од маргинализираните заедници се соочуваат со недостаток на хигиенски средства и лична заштитна опрема. Зголемената употреба на компјутерите и други електронски уреди во секојдневниот живот, вклучувајќи ја наставата, води во ризик од социјално исклучување на оние кои не можат да набават такви уреди и интернет поврзување. Анксиозноста и социјалната интеракција што ги предизвикува кризата води кон ризик за зголемување на насилството, на пример, семејно и врсничко, но и сајбер-насилство поради се' поголемата вклученост на децата на интернет. Вниманието на институциите, но и на општата јавност, е првенствено насочено кон справувањето со последиците од ковид-19, а прашањата поврзани со добробитта на детето се во втор план (оставени за „посреќни времиња“).

На позитивната страна, во тек се реформи во социјалната сфера, кои треба да резултираат со социјални услуги во заедницата засновани на личноста на корисникот и, кога станува збор за деца, на најдобриот интерес на детето. Државата вовеле систем на лиценцирање и прогресивно ќе ги зголемува средствата наменети за нејавни, т.е. приватни даватели на социјални услуги (првенствено граѓански организации и физички лица) во наредниот период. За првпат се предвидува воспоставување на механизам за финансирање на иновативни социјални услуги.

Беше усвоен нов Закон за заштита и спречување на дискриминацијата, што може да придонесе за унапредување на толеранцијата, еднаквите можности и почитување на човековите и правата на детето. Комисијата за заштита и спречување на дискриминацијата што ќе биде формирана врз основа на овој закон ќе има силни превентивни и механизми за соработка со граѓанскиот сектор.

Тековните образовни реформи целат, меѓу другото, кон зајакнување на инклузивноста на образовниот процес, од една, и на воспитната функција на образовниот процес. Тоа може да биде добра основа за зацврстување на позитивните општествени вредности и културата на мир и ненасилство во иднина.

Организациска состојба

„МЕЃАШИ“ продолжи со успешна работа, оствари значајно општествено влијание во полето на своето делување и го продолжи организацискиот развој, остварувајќи висок степен на реализација на приоритетите зацртани во Стратегискиот план 2016-2020:

На програмски план, континуирано функционира СОС телефонот за деца и млади, што бележи зголемен број јавувања. Успешно се регрутираат волонтери како оператори и се започнати подготовки за хармонизација со европскиот број (116-111), а се размислува и за изработка на посебна интерактивна веб-страница (различна од организациската веб-страница), за да се овозможи нов канал за комуникација со корисниците од 2021 година. МЕЃАШИ продолжува да изготвува периодични извештаи во сенка за правата на детето и е носител на изработката на детскиот извештај и извештајот од граѓанските организации. Опфатот на програмата за мировно образование значително се зголеми – вклучени се поголем број училишта и наставници, а остварена е добра соработка со Министерството за образование и наука (со министерството во изминатиот период е потпишан меморандум за

соработка) и со Бирото за развој на образованието. МЕЃАШИ продолжува активно да ги следи случувањата во државата во поглед на потребите на децата и родителите и излегува во јавност со реакција и осуда секогаш кога има нарушување на правата на децата. Своите ставови здружението ги претставува преку социјалните мрежи и чести настапи на националните и локалните медиуми. Притоа, организацијата остварува успешна соработка со неколку граѓански иницијативи, како, на пример, Иницијативата за споделено родителство, КЛИК АКЦИЈА – за правото на посвоените деца да го знаат своето генетско потекло, Движење за чист воздух, Граѓанската иницијатива 5 до 12 и др. МЕЃАШИ останува една од најпознатите и најпрепознативните граѓански организации во Македонија, со висок капацитет за остварување партнерства и учество во заеднички иницијативи.

На поле на организацискиот развој е постигнат значаен напредок, што беше плод на заедничка работа на вработените и дел од членовите на управните тела. Со промените во статутот, се укина управниот одбор (колегиумот) и се зајакна улогата на собранието, како највисок орган на здружението, коешто во изминатите три години игра суштинска улога во управувањето со организацијата и заседава два пати годишно. За отчетноста и одговорноста во работењето продолжува да се грижи надзорен одбор, составен од тројца членови. За првпат, во работата на собранието беа директно вклучени и деца – на последната седница одржана во 2020 година, 21 дете учествуваа и придонесоа во неговата работа. До средината на 2019 година, беа изготвени и усвоени следните организациски документи:

- органограм, систематизација на работни позиции, систематизација на плати;
- етички кодекс;
- деловник за работа на канцеларијата, правилник за работни односи и интерна политика за човечки ресурси, вклучувајќи протокол за спроведување оценка на вработените;
- политика за заштита на деца;
- деловник за работа на собранието, деловник за работа на надзорниот одбор, процедури за седници на собранието; и
- протокол за организациска комуникација.

Усвојувањето и примената на овие документи, како и спроведените активности за тим билдинг, имаа силно влијание врз подобрувањето на интерната комуникација и кохезија. Врз основа на новите интерни регулативи, организацијата започна да спроведува редовна оценка на постигнувањата на вработените, два пати годишно. Во тек се подготовките за обновување на сертификатот за ИСО стандардите. Во последните две години од спроведувањето на претходниот стратегиски план, организацијата подготвува и поднесува по најмалку пет апликации годишно, со што го оствари и овој зацртан показател.

Согледувајќи ги променетите потреби на корисниците како резултат на корона кризата, МЕЃАШИ промптно се мобилизира и понуди одговори: Здружението беше едно од првите кое обезбеди донации во заштитна опрема и хигиенски средства на институции кои работат со деца како и хуманитарна помош за повеќедетни семејства под ризик. Беше спроведено истражување на мислењето на родителите за најсоодветниот модел на одвивање на образовниот процес во услови на пандемија (со физичко присуство или онлајн). СОС линијата, за чие промовирање беа изготвени и промовирани две видеа, нудеше психо-социјална поддршка за децата, младите и родителите во услови на изолација. Беше воспоставена е-платформа „Заедно дома“ која понуди совети и можности за креативно изразување на децата и родителите во домовите. Со брзата и навремена реакција, МЕЃАШИ ја демонстрираше својата флексибилност и прилагодливост.

Организацијата сеуште не нуди системски пристап кон волонтирањето и студентската пракса и нема утврдени процедури за воведување во работа и менторирање на новите вработени. Исто така, долгогодишната пракса на спроведување економски активности (пример, печатење и продажба на новогодишни картички или консултантски услуги) не беше проширена, ниту пак беше изготвен план за унапредување на социјалното претприемаштво. Единствен напор во ова поле останува подготвениот бизнис план.

Во периодот до 2026 година, тројца вработени на високи раководни позиции, вклучувајќи ги двајцата основачи, ќе заминат во пензија. Способноста на МЕЃАШИ, демонстрирана во минатото, да го јакне капацитетот на постојниот и да регрутира квалитетен нов кадар ќе биде клучна за обезбедување одржливост на организацијата.

ДОЛГОРОЧНИ ОПРЕДЕЛБИ

Долгорочните определби на МЕЃАШИ остануваат суштински непроменети во наредниот период:

Визија и мисија

Визијата на МЕЃАШИ е поправеден свет за секое дете.

Мисијата на МЕЃАШИ е да ги застапува и заштитува правата на децата, да поттикнува одговорно родителство и почит на детската личност, да го зајакнува граѓанското движење за правата на децата, детското учество и да се залага за функционалност на институциите во најдобар интерес на детето. МЕЃАШИ го промовира мировното образование, развивајќи активно граѓанство засновано на принципот на ненасилство и ги негува различностите и еднаквите можности за сите.

Мотото на МЕЃАШИ е: Сите идеали на светот се побезначајни од солзите на едно дете.

Организациски вредности

Клучните **вредности** во работењето на МЕЃАШИ се: партиципација, мир и ненасилство, еднакви можности, иницијативност, партнерство, волонтерство, отчетност и одговорност и непартизираност.

Мир и ненасилство. Мир е активен концепт кој вклучува постојано делување, обновување на односи помеѓу спротивставени страни, воспоставување на општествен сисем кој им служи на сите во заедницата, конструктивно (ненасилно) решавање на општествените конфликти итн. Ненасилството подразбира почитување на животот, активно и доследно залагање на ненасилни начини да се препознава и спречува насилството. За МЕЃАШИ мирот е поширок концепт од отсуство на војна или вооружени конфликти.

Меѓаши работи на намалување на она што предизвикува, директно или индиректно, разни облици на неправди и насилство во општеството, ја негува моќта на соработката и ги зајакнуваа и поттикнува луѓето на делување.

Партиципацијата (учество, вклученост) подразбира децата и возрасните да имаат можност да учествуваат во одлучувањето за прашања кои се од нивен интерес. Децата имаат право да добијат поддршка за да учествуваат во одлучувањето. На ниво на организацијата, вклучувањето на децата во планирањето на работата и спроведувањето на активности е од клучно значење.

Принципот на **еднакви можности** значи дека сите деца треба да имаат еднаков пристап до придобивките од општествените, економските, политичките и техничко-технолошките промени и развој. МЕЃАШИ придонесува за создавање и подобрување на општествените механизми за обезбедување еднакви можности, без каква било дискримација. Организацијата обезбедува еднакви можности за вклучување на сите луѓе во извршните и управните тела и во активностите.

Не постои проблем за кој не постои решение. **Иницијативноста** подразбира да се согледаат тековните или предвидат идните предизвици и да се понуди одговор што предизвиците ќе ги престори во

можности. МЕЃАШИ знае дека може и дека нема невозможно. Нема страв, има храброст; нема чекање, има водство и креативност. МЕЃАШИ е истрајна организација со претприемачки дух и способност да преземе ризик.

Партнерството подразбира соработка заснована на заедништво, солидарност, взаемна почит и поддршка, споделување на целите и доверба. Големите општествени промени бараат заеднички ангажман на различни општествени чинители. МЕЃАШИ е подготвена да иницира сопствени и да поддржува иницијативи на други чинители кои целат кон подобрување на добробитта на децата. Во рамките на самата организација, партнерството е засновано на организациските вредности, професионалност и стремеж за личен и професионален развој и подразбира тимска работа и колегијалност.

Волонтерството подразбира волонтерски пристап во заштитата на правата на децата. Сите поединци и општествената заедница во целина имаат право, но и обврска да придонесуваат во заштитата и унапредувањето на правата на децата.

Отчетноста и одговорноста подразбираат можност за јавна проверка и отвореност на работењето и домаќинска грижа за сопствената општествена улога. МЕЃАШИ е пример за отчетна и одговорна организација, што ѝ дава кредибилитет на организацијата да ги унапредува овие вредности во општеството.

Непартизираност. МЕЃАШИ иницира, развива и предлага јавни политики во интерес на децата, но со своето работење не влијае на партиското определување на кое било лице во или надвор од организацијата и придонесува за намалување на дискриминацијата врз основа на партиската припадност. Затоа непартизираноста на една граѓанска организација означува и избегнување на директно и индиректно влијание на било кој/а од вработените во оперативната канцеларија во креирање на политики на организацијата под влијание на било која политичка партија. Непартизираноста на Меѓаши помага во иницирање, развивање и предлагање јавни политики во интерес на децата.

Долгорочни цели

Со целокупното свое делување, МЕЃАШИ придонесува кон остварување на следните **долгорочни цели:**

- почитување, заштита и унапредување на правата на детето со посебен акцент на детско младинското учество,
- унапредување на културата на мир и ненасилство,
- зајакнување на граѓанската и општествената мобилизација за добробит на децата,
- градење функционални институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето и
- МЕЃАШИ е проактивна и одржлива, заснована на јасни вредности и способна да нуди решенија и да иницира промени.

Целна група, корисници и целно подрачје

Целна група на МЕЃАШИ се сите деца и млади, со посебен фокус на маргинализираните групи на деца и млади.

Дете е секое човечко суштество кое нема навршени 18 години, согласно член 1 од Конвенцијата за правата на детето. Млади се сите лица на возраст од 15 до 29 години.

Своите заложби за подобрување на состојбата на децата и младите МЕЃАШИ ги остварува поддржувајќи широк круг **корисници:** деца и млади, родители, училишта, центри за социјална работа,

релевантни министерства, други национални и локални јавни и државни институции, органи и комисији, Народниот правобранител, граѓански организации и други општествени чинители кои работат и можат да придонесат за остварување на најдобриот интерес на децата.

Примарно **целно подрачје** на МЕЃАШИ е Македонија. Организацијата остварува соработка со странски организации, институции и други актери во остварувањето на своите долгорочни определби.

Методи на работа

МЕЃАШИ ги остварува своите цели и активности користејќи ги следните **методи на работа**:

- обезбедување услуги;
- раководење со проекти;
- застапување и лобирање;
- информирање, вклучувајќи кампањи и односи со јавност;
- вмрежување и соработка со други релевантни општествени актери;
- истражувања;
- креативни техники и методи во работа со децата и младите;
- тимска работа, индивидуална работа и работа во групи како и тренинзи, семинари, дискусии, базирани на интерактивен работилнички приод и искусствено учење;
- мониторирање;
- евалуација; и
- менторирање

Изборот на најсоодветниот метод се врши врз основа на проценката за можната изведливост, ефективност и ефикасност во поглед на остварување на најдобриот интерес на децата и младите.

Организацијата ги применува **пристапот заснован на правата на детето** (child rights-based approach), **пристапот заснован на личноста** (person-centered approach) и **пристапот заснован на човековите права** (human rights based approach).

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТИ

Целите на проектите и на активностите за организациски развој на МЕЃАШИ ќе бидат усогласени со стратегиските приоритети наведени подолу.

Вклучувањето на корисниците во планирањето, спроведувањето и оценувањето на успехот на конкретни проекти, активности и иницијативи ќе биде вградено во делувањето на организацијата. Покрај директната комуникација, МЕЃАШИ ќе користи современи дигитални алатки за консултирање на корисниците и целната група преку анкети, онлајн истражувања, оценки и сл.

Оперативниот директор на МЕЃАШИ ја има водечката одговорност за спроведување на Стратегискиот план 2021-2025 и ќе ја делегира одговорноста за спроведување на конкретни активности и задачи на раководителите и вработените, согласно нивните работни обврски. Усогласувањето на проектите и идните апликации со стратегиските приоритети на организацијата е одговорност на програмските раководители и соработници. Претседателот на здружението ќе обезбеди стратегиско водство и ќе го олесни вклучувањето на членовите на управните тела.

Како организација основана како мировна алтернатива на воениот виор во поранешна Југославија во почетокот на деведесетите години од минатиот век, МЕЃАШИ ќе го „вгради“ одбележувањето на претстојниот триесетгодишен јубилеј за унапредување на детските права и културата на мирот.

Напредокот во спроведување на планот ќе биде разгледувано на годишна основа. Во истата прилика, МЕЃАШИ ќе ги разгледа клучните промени во контекстот и, доколку се јави потреба, ќе го ревидира начинот (активностите) за постигнување на зацртаните приоритети.

Права на детето и детско учество

Долгорочна цел 1: Почитување, заштита и унапредување на правата на детето со посебен акцент на детското учество

Појдовна основа за делувањето на МЕЃАШИ во делот на почитување, заштита и унапредување на правата на детето, детската личност и на детското учество е Конвенцијата за правата на детето. Согласно конвенцијата, дете е секое човечко битие под 18 годишна возраст. Со други зборови, секое дете е **посебна личност, со свои права и одговорности**. Одговорност на општеството е да го поддржи развојот на сите потенцијали на детската личност до највисок можен степен, за во иднина децата да станат активни граѓани кои придонесуваат за напредокот и благосостојбата на општеството.

1.1. Почитување, заштита и унапредување на правата на детето

МЕЃАШИ ќе продолжи да ја информира и да ја јакне свеста на јавноста за потребата и предностите од целосно почитување на правата на детето. Општата јавност ќе биде информирана преку кампањи, информативни активности и медиумски настапи, како и преку социјалните медиуми. Засегнатите чинители (институции, академска заедница, медиуми, граѓански организации, општини итн.) и стручната јавност ќе бидат вклучувани во обуки, работилници и други соодветни настани, кои ќе го подобрат нивното разбирање за правата на детето и, особено, за начините за унапредување на истите преку сопствен пример и дејствување.

МЕЃАШИ ќе продолжи со своите активности за застапување пред надлежните институции со цел подобрување на правната рамка и јавните политики поврзани со правата на детето, вклучително и преку поднесување на иницијативи за законски измени и поддршка на иницијативите на други граѓански организации и неформални здруженија на граѓани. МЕЃАШИ исто така активно ќе ја следи примената на легислативата и јавните политики, ќе објавува реакции и ќе стимулира јавни дебати на теми од интерес за децата.

Ќе продолжи практиката на периодично изготвување алтернативен извештај (извештај во сенка) за почитувањето и заштитата на правата на детето во земјава. МЕЃАШИ ќе подготви и сумарен преглед за напредокот на ова поле од првиот објавен извештај до денеска и ќе го објави по повод претстојниот триесетгодишен јубилеј.

Организацијата ќе ја ревидира Политиката за заштита на децата. Овој своевиден кодекс ќе стане пример и за други граѓански организации, но и институции за тоа како да се обезбеди целосна заштита и почитување на правата на детето во работењето.

1.2. Зајакнување на детското учество

Конвенцијата го предвидува правото секое дете „способно да формира сопствено „мислење“ да учествува во решавање на прашањата кои го засегаат, во согласност со неговата возраст и зрелост. МЕЃАШИ ќе продолжи со напорите да го промовира детското и младинското учество.

Преку информативни активности и кампањи, медиумски и јавни настапи и преку социјалните мрежи, МЕЃАШИ ќе го промовира правото на учество на децата и младите. Ќе бидат организирани обуки и работилници за јакнење на организациите на деца и млади (пример, средношколски здруженија) за користење на постојните законски можности за учество во дискусиите за прашањата од нивни интерес. Релевантните институции, како образовните установи или локалната самоуправа, ќе бидат обучувани за да се зајакнат нивните вештини за вклучување на младите преку различни настани, но и преку користење на социјалните медиуми и други интернет алатки.

МЕЃАШИ ќе продолжи да ја организира подготовката на детскиот извештај, подготвен од деца, во поглед на заштитата и почитувањето на детските права во земјата. Ќе биде изработен сумарен преглед, извештај за изработката на овие извештаи и за клучните наоди кои ќе ја отсликаат перспективата на децата за напредокот во почитувањето на правата на детето кај нас. Ова издание ќе биде објавено по повод претстојниот триесетгодишен јубилеј на МЕЃАШИ.

Организацијата ќе го продолжи трендот на се' поинтензивно вклучување на децата во целокупното свое делување. Ќе биде зајакнато учеството на децата во собранието на организацијата, но и во планирањето, спроведувањето и оценката на проектите и активностите. Покрај дигиталната комуникација, ќе бидат користени и дигиталните алатки за да се опфати и вклучи перспективата и размислувањата на децата и младите. Во наредниот период, МЕЃАШИ ќе остане пример за организација којашто обезбедува соодветно детско учество во сите сфери на делувањето.

1.3. Обезбедување директна поддршка на деца во ризик

Ќе биде зајакната телефонската СОС линија за деца и млади, која ќе биде хармонизирана со европската СОС линија. Ќе бидат снимени детски пораки кои ќе одговараат на повиците, додека се ослободи оператор. Исто така, ќе биде изработена посебна интерактивна веб-страница што ќе овозможи обезбедување поддршка преку интернет. МЕЃАШИ ќе продолжи редовно да ја промовира линијата. Ќе биде разгледана можноста за продолжување на работното време на линијата преку ангажирање дополнителни волонтери-оператори.

МЕЃАШИ ќе продолжи интензивно да ги следи променливите потреби на децата за да обезбеди соодветен одговор. Во зависност од текот на пандемијата со ковид-19, тоа опфаќа и хуманитарен одговор на потребите на деца од социјално загрозените семејства преку дистрибуција на хигиенски и средства за лична заштита. Ќе се следи состојбата во образованието за, доколку наставата продолжи

да се одвива онлајн, да се обезбеди поддршка на децата да имаат еднакви можности за следење. Имено, ризикот за децата од маргинализираните групи е двоен: од една страна немањето соодветна опрема и интернет пристап ги исклучува од наставата; од друга, нивните родители честопати немаат можност самите да им понудат образовна поддршка. МЕЃАШИ ќе соработува со училиштата, општините и образовните институции за да осмисли и спроведе одговори на тие потреби. Исто така, организацијата ќе ги следи настаните околу транзитот на мигранти низ државата и, како и во претходниот период, ќе понуди поддршка за деца кои мигрираат, особено за оние без придружба.

Интерно, МЕЃАШИ ќе работи на јакнење на капацитетот на вработените во поглед на продлабочување на експертизата во одредени специфични области, како: деца-жртви на насилство или трговија, деца-мигранти, ЛГБТИ децата и сл. Тоа ќе го зајакне капацитетот на организацијата да нуди решенија за деца со комплексни потреби, директно или во соработка со други чинители.

Култура на мир и ненасилство

Долгорочна цел 2: Унапредување на културата на мир и ненасилство

МЕЃАШИ го поддржува и промовира мировното образование и културата за мир. Мировното образование промовира знаења, вештини и ставови кои можат да им помогнат на луѓето да ги трансформираат конфликтите на мирен начин, да градат поправедни општества, а во средините каде што живеат да создадат услови за позитивен мир. Клучните вредности на мировното образование, како ненасилството и социјалната правда, се темел за посакуваната општествена промена за почитувањето на човековите права и за градење на довербата.

Делувањето на МЕЃАШИ е насочено кон вкоренување на културата на мир и ненасилство во македонското општество преку влијание врз децата и младите да усвојат и градат вредносно втемелени пристапи кои општествените прашања и проблеми ќе ги решаваат преку дијалог и дискусија, наместо преку насилство и наметнување.

Образованието е клучен сегмент што треба да ја всади и унапреди културата на мир и ненасилство кај идните генерации.

2.1. Воведување на мировното образование во образовниот систем

Активностите ќе бидат насочени кон вклучување на мировното образование во наставата и во вон-наставните активности во предучилишното, основното и средното образование. Курикулумите треба да промовираат вредности, ставови, однесување и начин на живот засновани на ненасилно разрешување конфликти, дијалог и соработка со цел да се изградат идни генерации граѓани кои активно ќе го промовираат ненасилството. Во вон-наставните активности треба да се промовираат културата на мир и ненасилство.

Пред Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието, како и пред Министерството за труд и социјална политика во делот на предучилишното образование, МЕЃАШИ ќе се залага за воведување специфични содржини во курикулумите поврзани со културата на мир. МЕЃАШИ исто така ќе спроведува и обуки за претставниците на МОН и други државни службеници на теми поврзани со градење култура на мир и ненасилство. Организацијата ќе се залага за воведување принципи и критериуми за изработка на наставните програми, учебниците и образовните материјали кои ќе ја „меинструмираат“ културата на мирот. На надлежните институции ќе им биде предложено потпишување меморандуми за соработка.

МЕЃАШИ ќе ја продолжи соработката со училиштата за јакнење на капацитетот на наставниците и стручните работници да ја промовираат културата на мир, за што ќе бидат организирани обуки, работилници и други слични настани. Ќе биде зголемен бројот на училиштата – средни и основни, како и градинки кои ќе бидат вклучени во овие активности. Ќе се прошири географскиот опфат на

училишта од општини од различни краеве на земјата, т.е. ќе се настојува да се обезбеди соодветна регионална застапеност во соработката со училиштата и градинките.

Во овие активности особено внимание ќе се обрне на спречување и заштита на децата од врсничко и сајбер-насилство.

2.2. Јакнење на свеста на јавноста за значењето на културата на мир и ненасилство

МЕЃАШИ ќе ја промовира културата на мир и ненасилство преку информативни кампањи, прирачници, информативни еко-материјали, билборди, организирање јавни настани, видеа итн. Особено внимание ќе се посвети на комуникацијата преку социјалните медиуми. Напорите ќе целат јавноста да го разбере значењето на културата на мирот за хармоничен и стабилен напредок на општеството. Ќе се посочи дијалогот како начин за ненасилно разрешување на општествените прашања. Во активностите за јакнење на свест ќе бидат вклучени лица надвор од организацијата кои ќе можат да допрат до поширок круг граѓани. Информативните и кампањските настани ќе се одржуваат во различни делови од земјата.

2.3. Зајакнување на капацитетот на локалната самоуправа за вклучување и дијалог со заедниците

Дијалогот и дискусијата се алатки за одговорно и транспарентно владеење и решавање на проблемите и потенцијалните конфликти во локалните заедници. Овие алатки претставуваат практикување на културата на мир и ненасилство од страна на локалната власт.

МЕЃАШИ ќе ја надгради досегашната соработка со општините и ќе го зајакне нивниот капацитет за вклучување и дијалог со локалните заедници (групи) за решавање на прашањата кои ги засегаат. Во рамките на обуките кои МЕЃАШИ ќе ги спроведува ќе вклучува претставници на општините со што ќе го подобри нивното разбирање на Образованието за мир, културата на мир и ќе ги зајакнат нивните вештини за вклучување на граѓаните и заедниците во носењето одлуки. Од друга страна, организацијата директно ќе се вклучи во поттикнување на вклученоста на граѓаните во дијалог со локалните власти за прашања од нивна надлежност, преку организирање настани, информирање, утврдување на потребите и можните решенија и сл.

Дијалогот ќе им помогне на локалните власти да ги сензибилизираат локалните заедници за воспоставување социјални или здравствени услуги во заедниците (пример, групни домови за деца со попреченост или без родителска грижа, засолништа за бездомни деца или згрижување деца кои користат опијати итн.), или за решавање одредени прашања во мултиетнички средини (пример, името на локалното училиште, подигнување споменици итн.). Овие активности подразбираат нов методолошки пристап и специфични знаења и вештини, така што МЕЃАШИ ќе настапи во партнерство со други организации во нивната реализација.

Мобилизација за добробит на децата

Долгорочна цел 3: Зајакнување на граѓанската и општествената мобилизација за добробит на децата

Добробитта на децата е обврска, но и интерес на целото општество. МЕЃАШИ, сама или во соработка со други, ќе мобилизира широк круг чинители – граѓани, граѓански организации, медиуми, академската заедница, бизнис-секторот и сл. за да ја унапреди добробитта на децата.

3.1. Поттикнување на позитивното и одговорно родителство

Секое дете има право да расте и да се развива во семејство. МЕЃАШИ смета дека унапредувањето на родителските капацитети е од суштинско значење за соодветен раст и развој и добробит на децата. Оттука, организацијата ќе продолжи да го промовира концептот на позитивно и одговорно родителство на општата јавност. Во таа насока, ќе се продлабочува и проширува соработката со граѓанските организации и мрежи, институции и медиуми и други релевантни чинители, за да се

мотивираат за заеднички напори за јакнење на свеста на граѓаните од потребата за промена од традиционалното кон современото сфаќање на родителството. Особено внимание ќе се обрне на превенција на примената на физичко, но и психичко насилство како воспитна мерка. Во одредени маргинализирани заедници кои имаат специфична потреба, МЕЃАШИ ќе продолжи со одржување обуки за родителите. Исто така ќе продолжи и соработката со академската заедница.

Во делот на унапредување на родителството, ќе продолжат напорите, како дел од поширока граѓанска иницијатива, за законски измени кои ќе предвидат споделено родителство помеѓу двата родители во случај на развод на бракот. Оваа иницијатива ќе биде надградена со застапување за измени на правната рамка и на практиките на институциите во смисла на подобрување на третманот на децата во бракоразводните постапки (и постапување во најдобар интерес на детето).

3.2. Иницирање, водење и поддршка на иницијативи за добробит на децата

МЕЃАШИ ќе го користи целокупниот свој социјален капитал – позитивниот имиџ во јавноста и фактот дека е препознаен како доверлив партнер и соработник за да иницира и да води иницијативи за унапредување на добробитта на децата. Истовремено, организацијата ќе ја користи својата одлична вмреженост за да ги следи и да се вклучува со поддршка во различни иницијативи на други чинители – граѓани, неформални групи, граѓански организации, мрежи и сл.

МЕЃАШИ особено ќе го зајакне своето учество во Македонската национална коалиција за детските права, којашто ги обединува граѓанските организации посветени на унапредување на добробитта за децата. Како водечка организација во земјата во полето на детските права, МЕЃАШИ сериозно ќе го поддржи јакнењето на капацитетот на мрежата и ќе ги предводи активностите за заедничко застапување. Тоа вклучува заедничка подготовка на пријави и спроведување проекти, иницирање редовна размена и состаноци, оперативна поддршка на заеднички иницијативи, осмислување и спроведување информативни кампањи и сл. Треба да се обрне внимание во мрежата да се вклучат граѓански организации кои ќе ја претставуваат разновидноста на земјата во етничка, јазична, верска, регионална и културна смисла. Јакнењето на капацитетот на мрежата се очекува посредно да го зајакне капацитетот на МЕЃАШИ за мобилизирање на заедниците ширум земјата.

3.3. Зајакнување на вклученоста на бизнис-секторот во обезбедување добробит на децата

Особено внимание ќе се посвети на вклучувањето на бизнис-секторот за унапредување на добробитта на децата. Првенствено ќе бидат земени предвид компаниите кои во минатото покажале висока општествена одговорност, имале иницијативи за унапредување на состојбата на децата и/или кои, директно или индиректно, соработувале или ја поддржале работата на МЕЃАШИ. Организацијата, сама или во соработка со други, ќе ги идентификува потенцијалните партнери од бизнис-секторот, ќе развие иницијативи (кои не се исклучиво од хуманитарен или донаторски карактер) и ќе им пристапи на компаниите за го обезбеди нивното учество и поддршка. Со оглед дека бизнис-секторот не располага со експертиза и искуство во менаџирањето на проекти, организацијата ќе го преземе главниот товар во овој дел, со обезбеден простор за компанијата да учествува во управувањето и насочувањето на иницијативата. Ќе биде од големо значење да се идентификуваат даночните олеснувања кои и' следуваат на компанијата и да и' се помогне да ги „истурка“ предвидените административни постапки (со оглед дека, најчесто, фирмите немаа многу искуство ниту во овој дел).

Како граѓанска организација со потврден капацитет за партнерства и соработка, МЕЃАШИ ќе направи напори за да осигура учество или поддршка од медиумите, институциите, познати личности итн. Додадена вредност за сите вклучени страни, вклучувајќи ги компаниите, ќе биде подобрување на нивната видливост и имиџ во јавноста.

Иницијативите ќе бидат насочени кон задоволување на одредени потреби на децата на локално или национално ниво, како, на пример: подобрување на пристапот до онлајн наставата преку набавка на опрема, интернет или обуки за користење на информациско-комуникациските уреди, урбанистичко уредување на јавниот простор во интерес на децата, поттикнување менторство или пракси млади во одредени компании, стипендии во областа на делување на компаниите итн.

Институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето

Долгорочна цел 4: Градење функционални институции кои постапуваат во најдобар интерес на детето

Концептот „најдобар интерес на детето“, една од клучните придобивки од Конвенцијата за правата на детето, сеуште не е доволна јасно разбран и уште помалку соодветно применуван од институциите. Тргувајќи од премногу тесно сфаќање на поимот, институциите честопати не можат да препознаат дека нивниот делокруг на работа, всушност, го тангира и се однесува на најдобриот интерес на детето. Имено, конвенцијата пропишува дека „во сите дејствија кои се однесуваат на децата, без оглед дали ги презема јавна или приватна институција за социјална заштита, судови, административни или законодавни тела, најдобриот интерес на детето ќе биде појдовна основа“.

Делувањето на МЕЃАШИ во следниот среднорочен период ќе биде насочено кон јакнење на свеста на релевантните институции за потребата и можностите за примена на концептот „најдобар интерес на детето“ во нивното делување.

4.1. Јакнење на свеста на институциите за концептот најдобар интерес на детето

Во следниот среднорочен период МЕЃАШИ ќе го прошири опфатот на институции со кои ќе работи за подобрување на нивното разбирање на концептот „најдобар интерес на детето“ и, особено, на можностите за примена на концептот во нивниот делокруг на работа. Првенствено, ќе биде остварена соработка со: социјалните институции и давателите на социјални услуги, Министерството за внатрешни работи и полицијата, правосудните институции (судови, обвинителство), образовни институции вклучувајќи го просветниот инспекторат и училиштата, Собранието и сл. Ќе бидат подготвени и испорачани обуки за претставници на овие институции, прилагодени кон нивните потреби и надлежности. Целта на обуките е да се сензибилизираат и оспособат претставниците на овие институции за директна примена на најдобриот интерес на детето во нивните постапување, односно да го земат предвид при креирањето на правната рамка или јавните политики. Во оваа смисла, организацијата ќе продолжи активно да учествува во државните тела и комисии за деца.

МЕЃАШИ ќе се заложи за зајакнување на клучните институции кои работат со деца и особено да се осигура дека во нив се вработуваат професионалци (стручни лица) согласно потребите на децата со кои работат. Ова произлегува од фактот дека, во одредени институции, профилот и образованието на вработените не е соодветен за проблематиката со која се занимаваат.

Особен фокус ќе биде ставен на зајакнување на капацитетот на Народниот правобранител за да ја следи примената на најдобриот интерес на децата при постапувањето од страна на државните и јавните институции. Клучната заложба е да се зајакнат надлежностите и капацитетот на посебен дел од Канцеларијата на Народниот правобранител што специфично ќе работи на прашањата поврзани со состојбата на децата. Правобранителот, во соработка со граѓанскиот сектор, треба да изготвува редовни, периодични извештаи за состојбата со правата на детето и примената на најдобриот интерес на детето во земјата.

4.2. Следење на примената на најдобриот интерес на детето од страна на институциите

МЕЃАШИ континуирано ќе ја следи работата на институциите кои работат со деца во поглед на примената на „најдобриот интерес на детето“ во нивниот делокруг на работа. Прекршувањата ќе бидат нотирани и ќе се објавуваат редовни јавни реакции, а, доколку има потреба, ќе биде побарана одговорност за постапувања кои се директно насочени против интересот на детето.

Во рамките на извештаите кои МЕЃАШИ редовно ги известува (пример, алтернативниот извештај за детските права или детскиот извештај) ќе биде даден осврт за примената на „најдобриот интерес на детето“ во постапувањето на институциите. Тоа ќе овозможи да се следи напредокот и да се застапуваат системски промени.

МЕЃАШИ – проактивна и одржлива организација која нуди решенија

Долгорочна цел 5: МЕЃАШИ е проактивна и одржлива организација, заснована на јасни вредности и способна да нуди решенија и да иницира промени

МЕЃАШИ ќе продолжи посветено да работи на сопствениот организациски развој. Општо земено, предвидените активности претставуваат континуитет и надградба на постигнувањата на ова поле во претходниот среднорочен период.

Дополнително, во првите две години од спроведувањето на планот, организацијата ќе се фокусира на развој на вештините за водство и менаџмент на вработените кои би биле заинтересирани да ги преземат врвните раководни места по очекуваното пензионирање на три раководни лица, кои се вклучени во водењето и раководењето од кои двајца и од самото основање. Втора опција би била да се регрутираат луѓе од надвор, доволно однапред за да се овозможи период на преклопување и воведување во работата од страна на постојните раководители. Во носењето одлука за пополнување на раководните позиции преку консултации треба да учествуваат и членовите на собранието.

5.1. Јакнење на капацитетот за пристап до фондови на ЕУ

Организацијата ќе го искористи социјалниот капитал – претходната соработка, вмреженоста и имиџот на доверлив партнер за да учествува како партнер во подготовката на пријави и спроведувањето проекти од поголем обем (над 300 илјади евра) финансирани од ЕУ или други институционални донатори. Тоа директно ќе ги зајакне вештините и искуството на вработени преку „обука низ работа“.

Во првите две години „МЕЃАШИ“ ќе обезбеди обуки за најмалку четворица од своите вработени за развивање и пишување проекти, согласно барањата на ЕУ. Организацијата ќе изработува најмалку две пријави за средства на ЕУ, самостојно или во партнерство со други организации.

5.2. Диверзификација на изворите на финансирање

Изворите на прибирање средства на МЕЃАШИ ќе се диверзифицираат во насока на намалување на процентуалното учество на традиционалните донатори во вкупниот буџет, за сметка на зголемување на уделот на фондови од ЕУ, од економски активности и од донации од бизнис секторот.

Развојот на економските активности ќе биде предмет на посебен план. Треба да се надградат досега испробаните форми (како продажба на новогодишни картички и консултантски услуги), но од друга да се размисли за отпочнување нови, како социјално претприемаштво или образовни и истражувачки услуги (вкл. основање институт акредитиран од образовните институции). Треба да се разгледаат двете можности кои ги нуди Законот за здруженија и фондации: 1) да се спроведуваат економски активности преку МЕЃАШИ и 2) МЕЃАШИ да биде основач на посебно претпријатие. Организацијата ќе го следи развојот на правната рамка за социјалното претприемаштво и можностите за развој на социјалните претпријатија. Оваа анализа ќе биде направена до крајот на првата година од спроведувањето на стратегискиот план, по што ќе се изработи план за операционализација. Оваа одлука ќе биде донесена во консултација со постојните раководители, како и со членовите на управните тела кои имаат соодветна експертиза и искуство.

Исто така, МЕЃАШИ ќе го зајакне своето учество во владиниот Совет за соработка со НВО, со цел да влијае на јавните политики за распределба на средства од државниот буџет за граѓанските организации. Целта на учеството е да се зајакне транспарентноста и флексибилноста на механизмите за распределба на средствата и да се овозможи буџетските средства да се користат за задолжителното ко-финансирање на проектите финансирани од ЕУ.

Во однос на прибирање средства од бизнис секторот, МЕЃАШИ ќе ги насочи своите напори за мобилизирање поддршка од компаниите за спроведување конкретни програмски иницијативи, како што е наведено во делот за долгорочната цел 3.

5.3. Обезбедување личен и професионален развој на вработените

Ќе продолжи оценувањето на изведбата на вработените на секои шест месеци. Оценката ќе се поврзе со активностите за обука и професионален развој, согласно работните позиции и утврдените цели и потреби на вработените и приоритетите на МЕЃАШИ. Обуките треба да вклучуваат теми како раководење со проекти, менаџмент, финансии, комуникација и односи со јавност (вклучувајќи вештини за јавно говорење), но и одредени програмски прашања како, на пример, заштита на деца-жртви на насилство или трговија, деца-мигранти, ЛГБТИ деца и млади и сл. Организацијата ќе продолжи да учествува на работилници, дебати, трибини, студиски посети, тркалезни маси и други стручни и професионални настани во делокругот на своето делување. Тоа е значајна можност за професионален развој на вработените.

Со оглед дека МЕЃАШИ има за цел да го поттикнува волонтерството, ќе се подготви и донесе правилник за волонтерство, што ќе ја опфати и студентската пракса. За реализација на праксата, организацијата ќе оствари соработка со релевантните високообразовни институции. Правилникот за волонтерство ќе се донесе во текот на првата година од спроведувањето на планот, а веќе во втората година првите студенти ќе се вклучат во практична работа во организацијата.

Идентификувањето на вработени (од постојните или нововработени) за замена на раководните лица треба да се случи најмалку три месеци пред заминувањето во пензија на секој од раководителите. Периодот на „преклопување“ ќе се искористи за менторирање и воведување во работата.

5.4. Воспоставување ефикасни и транспарентни процедури и практики за тимска работа

МЕЃАШИ ќе ја подобри хоризонталната комуникација и размена помеѓу различните сектори и проекти, со цел да постигне синергија во своето делување. Ќе бидат воведени периодични (неделни, двоенеделни или месечни) состаноци за размена на информации помеѓу вработените. Исто така, ќе бидат организирани годишни работилници за следење на напредокот во спроведувањето на овој Стратегиски план 2021-2025, вклучувајќи анализа на промените во окружувањето, за да се уврдат евентуалните потреби за ревидирање на документот.

Организацијата ќе ја подобри сопствената институционална меморија, на тој начин што ќе воспостави онлајн (клауд) систем за архивирање на организациските документи. Ваквиот систем значајно ќе го олесни работењето од дома.

Во првата година од спроведувањето на планот ќе биде изработена комуникациска стратегија на МЕЃАШИ, со цел да се зајакне транспарентноста и отчетноста. Ќе биде изработена нова веб-страница, а информациите за постигнувањата и проекти ќе бидат споделувани и преку социјалните медиуми. Комуникацијата со корисниците и заинтересираните граѓани ќе биде двонасочна. Партнерските односи со медиумите ќе бидат надградени за да се доближат ставовите на „МЕЃАШИ“ до пошироката јавност. Комуникациската стратегија ќе ја одреди улогата во активностите за односи со јавноста на секој од вработените вклучени во програмското делување.

МЕЃАШИ ќе продолжи да организира активности за тим билдинг, со цел да се зацврстат односите помеѓу вработените и да се зајакне нивното чувство за припадност кон организацијата и мотивацијата за тимска работа и за квалитетно професионално делување.

Скопје, 26 ноември 2020 година

Драги Змијанац
Претседател